

XIV. ÉVF. * 177. SZÁM
Cluj—Kolozsvar, 1931.
augusztus 8 Szombat
5691 EV Ab 2°

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

KELET

ESIDÓPOLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

As Uj Kelet az egyetemes
és banskai zsidóság
napilapja
Cikkeink utányomása
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

Államosítás, vagy szocializálás

Argetoianu, a vaskezü pénzügyminiszter kijelentette egy újságírónak, hogy a gazdasági élet jövőjét a fokozatos államosításban látja. Kevésbé diplomatikus szavakkal ez a magángazdalkodás szocializálását jelenti. A profitért dolgozó magántőke helyébe az altruista állam lép. Ez a lényege az államosításnak, csak hogy ezt a lényegét ma még azok sem merik bevallani, akik az államosítást hirdetik. Argetoianu például bizonyára megsértődnek, ha a szocializmus vádjával illetné valaki.

Igazságtalan is volna a vád. Mert Argetoianu nem szocialista és amit akar, nem — államosítás. Ahhoz, hogy a gazdasági életet államosítani lehessen, előbb mély és gyökeres átalakuláson kell keresztülmennie az államnak. A mai önző és kevesek állama helyébe az altruista, mindenki-államának kell lépnie.

Ezt az átalakítást pedig nem Argetoianu fogja végrehajtani, de még csak előkészíteni sem.

A hadsereg és a boléta

A pékek nem akarnak kenyeret sütni. A kormány bolétát akar, a pékek erre azt mondják, egyenek az emberek bolétát. A kormány pedig azt hiszi, hogy a pékek csupa dachból lépnek sztrájkba, vagy pedig, mert megokalták a munkát és most életük derekán pihenni szeretnének. Odafont nem akarnak tudni arról, hogy itt véres verejtékek kiharcolt egzisztenciákról van szó.

Igy aztán a kormány nincs tekintettel a pékek követeléseire. Egyszerűen, de annál határozottabban kijelenti, hogy retorziókkal fog élni a pékek ellen és a hadsereg útján látja el kenyérrrel az országot. Érdekes és energikus intézkedés. Csak azt nem tudjuk, hogy ki fog jól járni: a fogyasztó, a hadsereg, vagy az állam? A fogyasztó aligha jár jól, amit a Nagyváradon száradó háromezer kiló katonakenyér igazol. A hadsereg? De hiszen a hadseregnek, ha kenyeret süt, meg kell fizetnie a prémiumot. A hadseregnek kell felragasztani a bélyeget.

Es ez az, amiben nem hiszünk. Nem hiszünk, hogy a hadsereg is érvényes az, ami a pékekre érvényes. Mert ha a pékek ráfizetnek a bélyeges kenyérré, akkor egész bizonyos, hogy a hadsereg is rá fog fizetni. De erre nem is fog sor kerülni. Csak nem kényszeríthetik a hadsereget, hogy bélyeget ragasszon a katonakenyérré! Es hol van a boléta? Hol van a prémium? Es mi haszna lesz mindebből az államnak?!

Shaw dicsérete

G. B. Shaw, a paradoxonok hőse, aki soha még perdöntő igazságot nem mondott ki, nemrég Moszkvában tartott beszédét, amelyben meglepéssel, sőt sok elismeréssel beszélt a szovjetről.

Vannak azonban dicséretetek, melyek lecsúszottak a legkíméletlenebb ócsárlásoknál is. Ha valaki például egy tolvaj büntetőjogi érzékét dicséri, ezzel olyan ócsárlást követ el, amit nehezen fog neki az illető megbocsátani. G. B. Shaw hasonló módon dicsérete meg Stalin Oroszországot. Azt mondta, hogy minden nagyszerű itt; hogy az orosz forradalmi szellem szívenkéntes főzte le a nyugateurópai filiszterséget, de ha az orosz munkás egyszerűen el fogja érni az angol munkás mai életnivóját, akkor méltán érezheti magát a hetedik menyországban. Oroszországban tehát minden nagyszerű.

D. R. Joanitescu szerint csak a baloldali orientációt követheti a nemzetiparasztpárt

Argetoianu szabadsága alatt készíti elő az őszi ülésszak fontos törvényjavaslatait

Az új pénzügyi javaslatok új adózási rendszert vezetnek be és megszüntetik az autonóm pénztárakat

Az új közigazgatási törvény szintézise lesz a nemzeti-párt és a liberálisok törvényének

Bucuresti-Bukarest, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). Argetoianu pénzügy- és belügyminiszter közölte a sajtóval, hogy szeptemberben egy havi szabadságra megy. Szabadságát Szinajában tölti és ez idő alatt minden audienciát felfüggeszt. Szinajai magányában Argetoianu nagyfontosságú törvényjavaslatokat készít elő, amelyek részben a belügyminiszter, részben a pénzügyminiszter hatáskörébe tartoznak. Argetoianu nagyjelentőségű törvényjavaslatok közül az Adeverul első helyen említi az új közigazgatási törvény melynek elkészítése előtt Argetoianu meg hallgatta a nemzeti parasztpárt volt belügyminiszterének, Mihalachenak véleményét is. Az új közigazgatási törvényjavaslat, mint ahogy azt Jorga kormányzati programjából is következtetni lehet, gyökeresen meg fogja változtatni a nemzeti parasztpárt decentralizáló közigazgatási törvényét.

Középut a liberális és nemzeti parasztpárt közigazgatási törvényei között

Az Adeverul szerint Argetoianu azt a véleményét hangoztatta, hogy a decentralizációnak Romániában való meggyökerezéséhez negyven esztendő kellene. Eppen ezért Argetoianu olyan törvényjavaslatot tervez, mely az átmenetet képviselné a liberális és a nemzeti parasztpárti közigazgatási törvények között. Argetoianu Mihalacheval való tárgyalásai után elhatározta, hogy az új törvényt megteremti, az elmozdíthatatlan prefektusokkal. Ezt a tervet alátámasztja az is, hogy a király szívesen látná a megyék élén az elmozdíthatatlan prefektusokat.

Argetoianu pénzügyi terve

Argetoianu pénzügyi javaslatok közül elsősorban feltűnést keltő az adózási rendszer megváltoztatásáról szóló törvény javaslat, mely a mai gazdasági viszonyokhoz akarja alkalmazni Románia adózási rendszerét. A pénzügyminiszter ezenkívül a pénzügyminisztérium átszervezéséről szóló törvényjavaslatot is elkészíti és revízió alá veszi az állami vagyonok kihasználásáról szóló törvényt is. Az új törvény megszüntetné az autonóm intézeteket és ezeknek helyébe olyan rendszert léptetne életbe, mely Argetoianu elképzelése szerint, eredményesebben tudná fokozni az állami vállalatok és a természeti kincsekből eredő jövedelmeit.

Ezeket a törvénytervezeteket még az őszi ülésszakon akarja beterjeszteni a kormány. Argetoianu szabadságának ideje alatt a magánfelek ügyes-bajos dolgainak elintézésére az ügyek vitelével megbízott alminiszterek illetékesek.

Bucuresti-Bukarest, augusztus 7. Az Epoca közlése szerint Madgearu kívánsá-

rú, minden eredeti, minden forradalmi, csupán a cél, amiért mindez történik. (hogy tudniillik a munkásság élvezze mindezeknek előnyeit) — vész el egy ideális bizonytalanságban. G. B. Shaw ezután sem tagadta meg paradox szellemét. Mert beszédének lényege szerint: az egész orosz erőfeszítés, az egész grandiózus nagygyotakarás, az egész forradalmi önkívület arra jó csak hogy az orosz munkás pár évtized lezajlása után — elérje az angol munkás mai életnivóját, ama angol munk-

gára a nemzeti parasztpárt központi komitéje le akarja mondani az ilfolvegyei partragozat elnöki tisztjéről D. R. Joanitescut és helyébe Madgearut nevezni ki. Mihalache a pártvezetőség megbízásából közölte ezt D. R. Joanitescuvval, aki azonban nem akar hallani lemondásáról. Így a kérdés a szeptemberben összeülő megyei tagozati gyűlés elé fog kerülni.

Hány román él az országban kívül?

Bucuresti-Bukarest, augusztus 7. Az Epoca érdekes statisztikát közöl a Románia területén kívül élő románok számáról. Ezek szerint a Dnyeszteren túl 500 ezer, Jugoszláviában (a Bánátban és Macedóniában) 250 ezer, Bulgáriában és Bulgár-Macedóniában 350 ezer, Magyarországon 300 ezer, Iztriában 20 ezer, Lengyelországban 10 ezer, ezenkívül a Fekete tenger mellékén, a Kaukázusban és Észak-Amerikában 500 ezer román él.

D. R. Joanitescu a nemzeti parasztpárt baloldali orientációját kéri

D. R. Joanitescu a Curentul mai számában válaszol Vlad Aurel ismert jobboldali elméletére. A nemzeti parasztpárti politikai szerint pártja csak balfelé haladhat tradicionál és strukturájánál fogva. A pártnak soha sem szabad elfelejtenie a multat. Maniu, Vajda és Pop-Csicsó régi nemzeti pártjának magva majdnem szocialista világnézet volt és egy elnyomott kisebbséget képviselt, amely a dolog természeténél fogva mindig is a népjogok kiszélesítéséért harcolt. A regáti parasztpárt viszont a háború alatt létesült valóságos forradalmi szervezetként az igazságtalan birtokmegosztás elleni küzdelemre, amely harc eredményezte a földreformot. A regáti parasztpárt és az erdélyi nemzeti párt egyesüléséből keletkezett párt irányba adva van, ez nem egy konzervatív párt, hanem demokratikus szervezet, amely a legszélesebb néptömegekre, azokra, akik a két kezük munkájából élnek, támaszkodnak és csak azokra is támaszkodhatnak.

Maniu Gyula Nagyváradon

Oradea-Nagyvárad, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). Csütörtök este a Kolozsvar felől érkező gyorsal Nagyváradra utazott Maniu Gyula. Maniu a Svájcba utazó Junian volt igazságügyminisztert kísérte a határig. Erkezéséről senki sem tudott, a városban csak egy újságíró ismerte fel, aki intervjút kért tőle. De Maniu mereven elzárkózott a politikai nyilatkozat elől. Arra a kérdésre, hogy tényleg a liberálisok kormányrahívását ajánlotta-e a királynak, Maniu mosolyogva kelegyintéssel felelt. Maniu ezután gyalog besétált a városba, és a Rimanóczy-szállodában vett magának lakást. Maniu pénteken reggel 9 órakor visszautazott Kolozsvarra.

kásokét, akiknek vezérei — Stalin szerint — a munkásság és a forradalom árulói. Dehát akkor mi a forradalmi lényeg az orosz forradalomban? Mi a szociális tartalom? Erre természetesen Shaw nem válaszol. Shaw dicsérni akart, mert nagy költő és nagy színész. Dicsérni akart, hogy Moszkvában se mondjanak róla rosszat. Hogy azonban ez a dicséret egyben leges legkritika volt, — azt természetesen legkevésbé Moszkvában fogják észrevenni.

VILÁG TÜKRE

Népszavazás Poroszországban

Augusztus 9: ismét kritikus nap a német politika emugyis viharos életében. Ma, amikor a német birodalomnak minden erejét a komoran fenyegető gazdasági összeomlás elhárítására kellene koncentrálnia, a Stahlhelm urai (körülbelül a mi vasgárdistáink) szövetségben a kommunistákkal jónak látták megrendezni a porosz népszavazási komédiát, amely már hetek óta feszült izgalomban tartja a birodalom lakosságának kétharmad részét és közvetve rendkívül károsan befolyásolja az egész ország politikai életét. A népszavazásnak arról kell döntenie, kívánja-e a lakosság többsége a porosz parlament azonnali feloszlását, vagy sem. A parlament mandátuma ugyan csak 1932. májusában jár le, de a kampószerű keresztes fajvédőknek és kommunistáknak nem tetszett a parlament mai összetétele, főként pedig a szocialista Braun miniszterelnök vezetése alatt működő koalíciós kormány és ezért éltek a weimari alkotmány nyújtotta lehetőséggel, amely előírja, hogy amennyiben a választásra jogosultak egyötöd része bármely alkotmányos kérdésben bizonyos óhajt nyilvánít (Volksbegehren), úgy záros határidőn belül népszavazásnak (Volksentscheid) kell döntenie az ügyben.

A Stahlhelm által kezdeményezett Volksbegehren, amelynek határideje április 24-én járt le, eredménytelen maradt, amennyiben sikerült öt és félmillió polgár aláírását megszerezni. A Volksbegehren odairányult, hogy a porosz Landtag mondja ki, saját maga feloszlását. Minthogy a Landtag 229 szavazattal 221 ellenében visszautasította a Volksbegehren kívánását, az alkotmány értelmében augusztus 9-re ki kellett írni a népszavazást.

A weimari alkotmány megteremtése óta, amely először adott Németországban lehetőséget a néphez való közvetlen apellálásra, eddig öt alkalommal rendeztek „Volksbegehren” amelyek közül azonban az egyik nem tudta felhozni a szükséges számú aláírást, a másik pedig csupán egy tartományra szorítkozott. Az alkotmány szerkesztői nyilván azért, nehogy visszaéljenek ezzel a népjoggal, igen súlyos feltétellel köttették a népszavazás elrendelését.

Az első népszavazást 1926. július 20-án tartották, amikor is a német fejedelmek vagyonának kisajátításáról kellett döntenie. A javaslat közel tizenötmillió szavazatot kapott, minthogy azonban a kérdést alkotmánymódosításnak deklarálták, ez a szavazatszám nem volt elegendő.

A második Volksbegehren ugyancsak 1926-ban volt, a felértékelési javaslat kapcsolatban. E javaslat célja az volt, hogy az infláció következtében elértelenedett vagyontokat az állam felértékelje. Ez a Volksbegehren nem jutott el a népszavazásig, mert kezdeményezői nem tudták felhozni a szükséges aláírásokat, később pedig teljesen visszavonták, részben jogi, részben pénzügyi okokból.

Egy évvel később a két hanhoweri kormánykerületben rendeztek népszavazást abban az irányban, vajjon ezek a kerületek továbbra is Poroszországhoz tartozzanak, vagy pedig önálló tar-

atására jogosított

atolandók: 1. Cur-
os-irodalmi mű-
2. a magánorvosi
sítő bizonyítvány
jelölendő a Moni-
onatkozó száma).
hiteles másolatban
ecsatolásának mel-

1931. augusztus
kórházegyesület
dr. Sebestyén Jé-
küldendők: Cluj,
állások szeptember
ök.
us 6.
tyén József s. k.
elnök
Gábel Vilmos s. k.
titkár

etéseck

Honvéd ucca elején
B szoba, előszoba,
s mellékhelyiségek
kiadóban.

dóser vegetárius ét-
Regele Ferdinand
szám alá. Bejárati
leső árak!

anításra
ással jobb polgári
l, mintaszerű neve-
t havi 1200 lejért.
s állami iskola van.
bi. Hida szolgál.

t fiatal zsidóleány
ékek mellé, háztar-
rdezik. Megkeresé-
radea, Cuza Voda.

ségivel gyakornok-
al felvétetik. Szor-
óba.

gyakornokat keres
llalat. Ajánlatot
ére kiadóhivatalba.

tányosan előkészít
Perfekt román, né-
llátás ellenében is.

ilyen nagy-
lás a piacon

kötetben	272 L
rtetek az in-	204 L
s tüzhely I	340 L
ár	136 L
rök sziget	272 L
ek. Zsiga a	435 L
et	40 L
a halál	45 L
pajtások	45 L
s és az an-	75 L
.	35 L
.	102 L
ngó	45 L
lás, meséi	95 L
Christop	20 L
za (füzve)	44 L
eret (füz.)	44 L
ret (kötv.)	64 L
szerelem	44 L
rom	64 L
rból bacil-	44 L

sztyályában
az összeg elő-
szállítunk.

tománnyá alakuljanak. Minthogy megközelítőleg sem tudtak elegendő aláírást összegyűjteni, Hannover továbbra is Poroszország része maradt.

1928-ban a kommunisták a páncélos cirkálók ügyében rendeztek Volksbegehrent, amely azonban szintén nem jutott népszavazásig, az aláírások elégtelensége miatt.

A legnagyobb izgalommal járt az 1929. évi népszavazás amelyet a jobboldali pártok kezdeményezésére rendeltek el a Young-terv elutasítása érdekében. A népszavazáson, mint ismeretes, a jobboldali javaslat kisebbségben maradt és ezáltal nagy veszély hárult el Európa egéről.

Poroszországban a mostani lesz az első népszavazás. A baloldali pártok biztosra veszik, hogy a Stahlhelm javaslata nem fogja megkapni a szükséges szavazat-számot, annál kevésbé, mert maga a porosz kormány is heves agitációt fejt ki annak érdekében, hogy a választók tartózkodjanak a szavazástól. Az alkotmány értelmében ugyan is a népszavazásnál csak az a javaslat emelkedik törvényerőre amely az összes választók szavazatainak abszolút többségét megkapja. Minthogy Poroszországban jelenleg 26 millió 263 ezer 215 polgárnak van szavazati joga, e nélkül fogva a Stahlhelm-javaslatra legalább 13 millió 200 ezer szavazatnak kell esnie. Abból a körülményből, hogy a Volksbegehren alkalmával a Stahlhelm csak óriási erőfeszítések árán tudott öt és félmillió aláírást összegyűjteni, arra következtetnek hogy a vasárnapi népszavazáson a Stahlhelm távolról sem fogja megkapni a szükséges többséget.

Nem kapja meg még abban az esetben sem, ha a kommunisták megszokott taktikájukhoz híven, ismét a kampókeresztesekkel szavaznak.

Németország ellenségei talán örömmel vennék ha a népszavazáson a Stahlhelm győzne, mert ezzel Németország az egész világ előtt kompromittálná magát és egy olyan atmoszférát teremtené amelyben lehetetlen volna tovább folytatni a békülékenységi politikáját. A Stahlhelm győzelmé nemcsak a porosz kormányt buktatná meg, de lehetetlenné tenné Brüning helyzetét is, hiszen Poroszország a birodalom háromnegyedrészt teszi ki. A vasárnapi porosz népszavazás tehát mindenképpen megérdemli hogy a világ megkülönböztetett figyelemmel nézzen annak kimenetelére.

— Bezárták a hamburgi cukortőzsdét. Hamburgból jelentik: A hamburgi szenátus elrendelte a cukortőzsde bezárását és belátható időn belül nincs is kilátás az üzlet újbóli felvételére. Ez év decemberi és jövő évi március-májusi terminusra mintegy 13.000 tonnáról szóló kötés vár lebonvításra, amely nem csekély gondot okoz.

Machzor és tallisz árleszállítás!

4 kötet machzor a főünnepekre, vászonkötésben, magyar, német, vagy zsargon fordítással	Lei: 260
9 kötet machzor az összes ünnepekre egész évi használatra, vászonkötésben, magyar, német, vagy zsargon fordítással	Lei: 600
Mirjam dr. Kis Arnoldtól, vászonkötésű, magyar, vagy német	Lei: 140
Mirjam imitált bőrkötésben	Lei: 180
Mirjam valódi krokodilbőr-kötésben	Lei: 450
Tallisz bármilyen gyermekeknek, bortnival felszerelve	250 lejtől
Gyapju férfi tallisz, arany, vagy ezüst bortnivalfelszerelve	400 lejtől
Selyem tallisz, fél, felszerelve bortnival	400 lejtől
Selyem tallisz, egész, felszerelve bortnival	800 lejtől

Kapható:

Anton Rosenzweig, Cluj

ספרים אינד סלימים גראסהאנדלונג
Hèber könyvek
gyapju és selyemtalleszek
nagykereskedése — Gyári árák!
Kérjen ingyen naptárt és árjegyzéket.

A felsővisói község tanács büne

Az „uj ritmus“ megkezdte munkáját Máramarosban is

Nem neveznek ki zsidót az interimáris bizottságokba. Miért bocsátották el állásából Feintuch Bencinont

Viseul-de-Sus-Felsővisó, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tetszenek még emlékezni, nemde, a visói listára?

Az elmúlt esztendőben a községi választásokon külön listával indultak a visói zsidók. Népkisebbségi politikánk első ragyogó fejezete volt ez a választás. Merész elhatározás és nagy siker. Tizenhat mandátumból tízet kapott a zsidóság, a többi a kormány.

Másfél esztendő alatt...

S másfél esztendő alatt a zsidó többségből rekrutálódnak tanács a lelket tartotta ebben a szerencsétlen nagyközségben. Hatezer holdas erdőt szereztek a községnek, melynek bevételei évtizedekre fedezik a község egész költségvetését. A lakosság mentesült a községi adótól, az ad valorem taxától és a többi terhektől. Kiszűrgettek a vaséri vasutvonal építését s ezzel megteremtették Visó számára az egyetlen munkaalkalmat. A mi szempontunkból viszont nem érdektelen annak a ténynek a megállapítása, hogy a huszonhat kilométeres vasutvonal építésénél kizárólag a községi tanács határozott fellépése folytán alkalmaznak zsidókat. Az összmunkásság egy harmadát.

Az interimáris bizottságban a zsidóság nem jut képviselőre

Mindezeket nem tettük volna most szóvá, ha Jurca prefektus nem kedveskedik meglepetésekkel a visói zsidóság-nak.

Máramaros prefektusa ugyanis feloszlatta a visói községi tanácsot, helyébe kinevezett egy interimáris bizottságot s ebben a bizottságban a zsidóság képviselői közül egyetlenegynek sem juttatott helyet.

De ezt sem tettük volna szóvá, ha látjuk, hogy véletlenül van szó. A véletlen csak ott van, hogy Jurca prefektus a megye összes községi tanácsait feloszlatta, sorra nevezi ki az interimáris bizottságokat és egyetlenegy tanácsba még véletlenül sem nevez ki zsidót.

Nem firtatjuk azt, hogy politikusa Jurca prefektus eljárása, vagy sem. Egyáltalán, nem beszélünk arról, hogy a prefektusnak hivatala van és az ő kenyere nem a politika. Még csak a kormány intervencióiról sem beszélünk. De tiltakozunk az ellen, hogy Jurca prefektus megfosztja a máramarosi zsidóságot jogaitól és ezzel veszélybe sodorja legvitalisabb érdekeinket.

Választás és határátlépő — egészen más...

Harmadik hónapja irányítja Jurca prefektus Máramaros ügyeit, ezidő alatt mi a működésével nem foglalkoztunk.

Pedig voltak sérelmeink bőven. A választások előtt agyrafőre adott határátlépési igazolványokat s a választások után bevonta azokat. S bevonta őket dacára annak, hogy utlevélet csakis belügyminiszeri utasításra lehet bevonni.

De tovább ment Jurca prefektus. A kormánytól kapott diszkrecionális jogát átruházta egyik házizsidójára, aki azután élet-halál fölött döntött Máramarosban. Aki hagyta, hogy kunyorájanak neki egy határátlépőért, azért a jogért, amit a békeszerződés biztosítanak az ország minden határmentén lakó, tisztességes polgárának s a végén, mert nem tetszett neki az illető arca — könyörtelenül elutasította. Aki egzisztenciát kért ráppantott össze azzal, hogy: „Most jönnek hozzám, amikor kell határátlépő, hát menjenek Fischerhez és az Uj Kelethez!“

Nem tettük akkor ezeket szóvá. Nem

akartuk, hogy szégyenpir fussa végig Iorga miniszterelnök arcát, ha hallani fogja, mivé züllesztették le az általa átruházott diszkrecionális jogokat.

Hittük, hogy a választási hullámok a határátlépési igazolványok története után elmúlnak, a történetekre fátyolt borítottunk és minden visszazökken a normális kerékvágásba.

Egy eset, amely kikiált...

A szigeti prefekturán azonban másképpen gondolkodnak. Így adódhatott elő az alábbi eset, mely kikiált az „apró bosszú“ tömkelegéből és riadt felkiáltójelként mered a máramarosi zsidó közvélemény elé.

Feintuch Benci a leordinai községhezánál volt alkalmazva. Tizenhat esztendőn át. Éjjeli-őr volt és rendőrbiztos, vagy ahogy a máramarosi román paraszt mondja: sztrázamester. A hivatalos bizonyítványok arról tanuskodnak, hogy posztját lelkiismeretesen töltötte be, korrekt ember és pontos, „a községben közszerepetnek és nagy reputációnak örvend.“

Feintuch Benci családjáról nem akarunk most beszélni. Egész véletlenül: nyolc gyermeke van. De nem ezt akarjuk kidomborítani, mert nem apellálunk most senki humanizmusához.

Feintuch Bencit menesztették állásából. A menesztésnek a megindokolása és a körülmények azonban olyan felháborítóak, hogy a máramarosi zsidó közvélemény valósággal megrökönyödve áll velük szemben.

Gyanus, hogy a Zsidó Párttal szimpatizál: — menesztem...

Először riportot csináltattak. A leordinai csendőrség alázatosan riportálta Prefektus Úrnak, hogy egy Feintuch Benci nevű egyén, aki a leordinai Primáriánál agent comunal-ként van al-

kalmazva, az utóbbi időben olyan célzásokot kockáztatott meg, amelyek arra engednek következtetni, hogy fentnevezett egyén szimpatizál a Zsidó Párttal s a példás szankciók alkalmazása végett a leordinai csendőrség ezt Prefektus Úr tudomására hozza.

Ezt a riportot nem sülyesztették el, ezt nem iktatták, firtatták, hánytávetették, ez a riport nem került a prefekturai Sőhivatalba, ennek a riportnak a sorsa fölött azonnal döntöttek.

Jurca prefektus azonnal átiratot intézett a leordinai primáriához, hogy menesztje azonnali hatállyal Feintuch Bencit állásából s utasítja a primáriát, hogy román emberrel töltesse be Feintuch Benci helyét.

*

A határátlépési igazolványok körül anomáliák nem tettük szóvá. Közé voltunk még a választásokhoz, gondoltuk: várunk, míg a hullámok elcsendesednek.

A visói esettel sem foglalkoztunk még egyedülálló volt. Azt hittük: a visói zsidókra direkt pikkje van Jurca prefektusnak, ám töltsé ki a bosszuját ha kedve telik benne.

De az a mód, ahogy következetesen mellőzte a zsidóságot az interimáris bizottságok kinevezésénél, ahogy kikutította egy zsidó család szájából a kenyeret a Zsidó Párttal való szimpatizálás gyanujáért, a máramarosi zsidóság jogaiknak ez a lábbal való tiprása mélyen elkéserít bennünket és a tiltakozás legerélyesebb érzését váltja ki belőlünk.

Máramaros megye negyvenkétezer zsidó lelke nevében tiltakozunk a Jurca prefektus részéről a máramarosi zsidóságot ért arculcsapás ellen s követeljük tőle, hogy tegye jóvá azt, amit elhamarkodva és meggondolatlanul elkövetett.

Schön Dezső

Egy nagynevű német festőművészt öthavbörtönre ítél el a berlini bíróság — be-töréses lopás miatt

A Hackendorf-fivérek sorstragédiája

Berlin, augusztus 7. A bíróság Heckendorf Ferenc festőművészt öthónapi öccsét, Heckendorf Waldemart egyévi fogházbüntetéssel sújtotta. A per a potsdami büntetőtanács előtt folyt le nagy érdeklődés mellett. A vádirat betöréses lopással és orgazdasággal vádolta a két fivért, akik ez év januárjában Jajdels, a berlini Handels-gesellschaft igazgatójának kertjéből eltulajdonítottak egy kis bronzszobrot amelyet aztán azonnal értékesítettek. A vádlottak azzal védekeztek, hogy a tett elkövetésekor részegek voltak.

Az elítélt Heckendorf Ferenc a birodalmi gyűlés ülésterme számára megfestette évekként elzött az alkotmányo-

zó nemzetgyűlést s a birodalmi kancellária falait is több nagy freskó díszíti. Csaknem negyven kimagasló alkotása van s az évi jövedelme éveken meghaladta a 12 ezer márkát, de tulakozott.

Biciklire való világított számtáblák

olcsón beszerezhetők a
AUTÓINTERMEDIATOR e g n e
Cal. Victoriei 36. Díjtalan felvilágosítás. Szükséges i atokat kívánságunk szerint elkészítjük!!

A minisztérium által engedélyezett

Nagyváradai zsidó Fuinternátus

Felvesz a nyilvánossági joggal bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmi és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatón kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az Igazgatóság

Gradeo, Str. Delavrancea (Rifook Zs u.) 17 Sz

VISZT

Szombat este

A miniszter

Ke

m

Tizezrek vények s

B

— De kérem e

vására jöttem, e

— Nem lehet,

— Az lehetetle

jek be a miniszter

szed elő és meg

vassa.

— En nem érte

hat bármit, még

dem be!

— Hát ez borz

A párbeszéd a

térium portása és

öltözött, rossz r

szelő, ur között v

pedig az volt, hog

ügyben járó urat,

szakoskodni prób

kituszkolta és bec

hez, vasalt tölgyfa

Egy

A kapun a köve

vasható:

„Ujabb intézked

tisztviselőin kívül

minisztérium épüle

A rendeletet mé

ünnepek előtt a

3—4 napon belül

szemben egy látsz

róla és egyes resz

érvényben tartják.

kiadott rendelet, a

a magánosok belé

mokba már maga

több helyzetet idéz

ban még remélni

elintézését, ma az

még reményüket is

8000

A minisztérium

megszigorításának

egyetlen resszortn

tériumban iktattak

többet, mint norm

zött iktattak voln

alatt. Ugyanilyen

dott a többi resz

kérvények száma

Nem hiába neve

motat a kérvénye

terv, hogy a kérve

10 nap alatt vála

jaikra, csődött mo

zet sokkal neheze

azt egyes naiv ko

ték. Az új intézk

keréktőjévé vált

ügymenetének.

Amikor

cióra van

Egyazon ügy é

3 kérvényt kell be

tériumok a kérvény

Közkívánatra nagyon olcsó helyárrakkal!
két bucsufellépésre

Visszajönnek Steinhardték és Weygand Tibor

Szombat este 11 órakor csak felnőtteknek!

Vasárnap este 9 órakor visszavonhatatlanul utolsó előadás.

Helyárak: 10, 25, 30, 35, 40, 40, 70 és 80 lej.

A miniszteriumok kapuinak bezárása csak a kincstárnak használ

Kérvények temetőjévé vált minden állami hivatal

Tizezrekre megy a miniszteriumokban az elintézetlen kérvények száma

Bucaresti, augusztus 7.

— De kérem én a miniszter ur hívására jöttem, egyenesen Prágából.

— Nem lehet, rendeletem van.

— Az lehetetlen, hogy én ne kerüljek be a miniszter urhoz. (Valami írást szed elő és megmutatja). Tessék, olvassa.

— Én nem értem ezt, nekem mutathat bármit, még az uristent sem engedem be!

— Hát ez borzasztó!

A párbeszéd a közlekedésiügyi miniszterium portása és elegáns sportruhába öltözött, rossz román akcentussal beszélő, ur között zajlott le. Epilogusa pedig az volt, hogy a nyilván fontos ügyben járó urat, aki a végén már erőszakoskodni próbált, a portás szépen kituszkolta és becsapta orra előtt a néhez, vasalt tölgyfakaput.

Egy otffelejett rendelet

A kapun a következő hirdetmény olvasható:

„Ujabb intézkedésig, a miniszterium tisztviselőin kívül bárkinek is tilos a miniszterium épületébe belépni.“

A rendeletet még a színajai esküvői ünnepségek előtt adták ki, azzal, hogy 3-4 napon belül felfüggesztik. Ezzel szemben úgy látszik megfedekeztek róla és egyes reszortokban még ma is érvényben tartják. Pedig az eredetileg kiadott rendelet, amely megszigorította a magánosok belépését a miniszteriumokba már maga is a legkétségbejuttatott helyzetet idézte elő, s ha a múltban még remélni lehetett egyes ügyek elintézését, ma az adófizető polgárok még reményüket is feladhatják.

8000 kérvénnyel több

A miniszteriumokba való belépés megszigorításának pillanatától csak egyetlen reszortnál, a pénzügyminiszteriumban iktattak be 8000 kérvénnyel többet, mint normális körülmények között iktattak volna be ugyanezen idő alatt. Ugyanígy mértékben gyarapodott a többi reszortoknál benyújtott kérvények száma is.

A kérvények temetői

Nem hiába nevezték el a miniszteriumokat a kérvények temetőinek. Az a terv, hogy a kérvényezők maximálisan 10 nap alatt választ kapjanak papírjaikra, esődtől mondott. Az államgépezet sokkal nehezebben működik, mint azt egyes naiv kormányférfiak remélték. Az új intézkedés pedig egyenesen kerékötőjévé vált az állami hivatalok ügymenetének.

Amikor személyes intervencióra van szükség

Egyazon ügy érdekében legalább 2-3 kérvényt kell benyújtani. A miniszteriumok a kérvények értelmét gyakran meg sem értik. Egészen mást adnak meg, vagy engedélyeznek, mint amit kértek. Sokszor bizonyos kérdések magyarázatra szorulnak, olyan magyarázatra, amelyet írásban nem lehet megadni, s okvetlen szükséges a személyes intervenció. Hiába, a fennálló rendelet

elveszi a lehetőségét ennek a személyes intervenciónak.

A legkönnyebb a kérvényt visszautasítani

A tisztviselők — nem egyszer, hogy megoldják a gordiuszi csomót — minden indokolás nélkül utasítják vissza a feldolgozásra hozzájuk kerülő kérvényt.

Gyakori esetek közé tartozik az, amikor a kérvény nincs felszerelve megfelelő aktákkal, vagy az aktákat nem helyes hatóság bocsátotta ki. Ilyenkor egész levelezésre van szükség, hogy az ügyet tisztázni lehessen.

Egy konkrét esetet fogunk alább elmondani:

F. K. ügyvédnek bizonyos állás elfoglalása céljából láttamoztatni kellett volna a kérvényét. A kérvényt előbb a közoktatásiügyi miniszteriumba küldötte.

A miniszterium nem értette meg elég világosan, hogy az illető mit óhajt. Levélben megkérdezte a kérvényezőt, aki azonnal válaszolt. Ezután már azt a választ kapta, hogy az ügy nem tartozik a közoktatásiügyi miniszteriumra. A kérvényezőnek az igazságügyminiszterhez, végül pedig a belügyminiszterhez kellett fordulnia, míg végül megértették, hogy mit akar és visszautasították kérését.

Három kérvény után

Egyik ismerősöm kérvényére tényleg azonnal válaszolt a miniszterium. A válasz azonban egészen más ügyre vonatkozott. Ismerősöm benyújtott még egy kérvényt, a másodikikat, amelyben igyekezett kimagyarázni, megvilágítani a dolgot. Az elintézésre azonban hiába várt. Végül amikor megunt a várakozást, benyújtott még egy kérést, — a harmadikat — s még ma is vár...

Stimson a békeszerződések fokozatos revíziójában látja az igazi békepolitika utját

— írják az angol lapok és szerintük Macdonald előtt is ezt a nézetét fogja kifejteni az amerikai államférfi

London, augusztus 7. Macdonald, az északkeleti Rogartba indulása előtt a sajtó munkatársai előtt tett nyilatkozatában azt hangoztatta, hogy Stimsonnál teendő látogatása tisztára magánjellegű, kirándul és halászni fog az amerikai külügyminiszterrel.

Az angol főváros sajtója fenntartja

azt a korábban jó forrásból szerzett értesülését, hogy Rogartban ezúttal fontos politikai és pénzügyi megbeszélések is lesznek a két államférfi között. Több lap közli azt az értesülést is, hogy Stimson a politikai helyzet megvitatásánál újlag le fogja szögezni Macdonald előtt azt az elvet, hogy igazi

békepolitika csak akkor lesz folytatható ha sikerül megteremteni a népek kölcsönös megegyezés révén létrejövő békés szomszédi viszonyát, ami egyet jelent a békeszerződések fokozatos revíziójával. Ez az ut egyuttal elvezetne az európai gazdasági egyensúly állapothoz is.

Kolozsváron is razziáznak a pékműhelyekben

Vasárnap országos kongresszust tartanak a pékek Bukarestben. Valóságos hajsza jellegét ölik a pékműhelyek ellen indított vizsgálatok

Cluj-Kolozsvár, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). Közöltük tegnap számbunkban, hogy a bukaresti pékek műhelyeiben a rendőrség razziát tartott, amelynek során nagyszabású megbírságolások történtek. A bukaresti bírságolásokat az egész országban egyidőben beindított ellenőrzési kampány követi, amely tegnap és tegnapelőtt Kolozsváron is megkezdődött. A mezőgazdasági kamara és a rendőrség teljes apparátussal vizsgálták felül a pékműhelyeket és azokat a pékeket, amelyeknél a legkisebb szabálytalanságot találtak, megbírságolták. A razzia mellett különvizsgálat indult meg a pékek ellen, amelynek során, ismeretlen okokból összeírták az összes pékműhelyekben alkalmazott munkásoknak a számát. Hogy mi a célja ennek a vizsgálatnak, azt nem magyarázták meg az érdeklődő pékeknek. Az összeírás során felvették a munkások nacionálját és még az iránt érdeklődtek, hogy a munkás eleget tett-e katonai kötelezettségeinek.

Csütörtökön meglepetésszerű razziát tartottak a pékműhelyekben. Ez a razzia a hatóságok számára eredményes is volt, amennyiben a Prezensky, Katona és Gu-

rath-féle péküzletekben jelentéktelen formások miatt büntetéseket is alkalmaztak. A Gurath-féle péküzletben találtak a legsúlyosabb kihágásokat, ahol a cég állítólag magasan a maximális áron felül hozta forgalomba a kenyeret.

A vizsgálat jogosultságában nem kételkedünk, sőt azt is elhiszük, hogy valóban történtek és az egész országban mindennél történnék visszaélések. Mi csak azon csodálkozunk, hogy a hatóságok egy pillanatig is kételkedtek abban, hogy ezután a pékműhelyekben minden a legnagyobb rendben fog történni. A boléta-törvényről minden értelmes ember az első pillanatban megmondta, hogy alkalmazhatatlan. Nem kell csodálkozni, ha a pékek el akarják kerülni a bélyeg alkalmazását, mikor a bélyeggel horribilis összeget kell az árura ráfizetniük.

Országos pékkongresszus Bukarestben

A pékek a szerdán lezajlott kolozsvári kongresszusuk után vasárnap Bukarestben tartanak országos jellegű nagygyűlést. A sütőiparosok azt hiszik, hogy ezen a kongresszuson inkább tudnak a kormány

ra hatni, mint a tartományi székhelyeken, ahol a kormány nem sok figyelmet szentel a tiltakozásoknak. A bukaresti pékkongresszus iránt a sütőiparosok között óriási az érdeklődés és azon meg fognak jelenni mindazok, akik Kolozsvárt is tiltakoztak a pékek ellen indított érdemtelen, egzisztenciális hajsza ellen.

Cluji Zsidó Leányotthon
Strada Iuliu Maniu 9 szám

Egyénenkénti gondos, családi nevelés, modern pedagógiai irányelvek alapján. Minden irányú továbbképzés, u. m. nyelvek, zene, irodalom, művészet, stb. terén. Használati nyelvek német, francia. Mérsékelt díjazás. Prospektus.

Vezető Hochmann Aurora

Amikor Shaw nem tudta eléggé hatásosan kifejezni magát...

London, augusztus 7. Mialatt George Bernard Shaw, az „ősz gézengúz“ Szovjet-Oroszországból hökkenti meg naponta a világot, Londonban egy érdekes újabb Shaw-csiny derült ki. A csiny érdekessége az, hogy az esettel kapcsolatban Shaw bevallotta irodalmi tehetetlenségét, a nyíl városság előtt elismerte, hogy egyszer egy helyzettel kapcsolatban tolla felmondta a szolgálatot.

A Shaw-rezidencia közelében fekvő szemételep már évek óta idegesíti az író, a szemételep, amely London St. Albans nevű elővárosában fekszik, állandó sérelme a környékbelieknek. Az St. Albansi előváros képviselőtestületének legutóbbi ülésén felolvasták G. B. S.-nek egy levelet, amelyben az író a Bibliát idézi, mert saját szavaival, mint bevallja, nem tudja a helyzetet jellemezni. A Shaw-levelet a következőképpen hangzik:

Igen tisztelt képviselőtestület!

Már 1922-ben és 1923-ban kénytelen voltam a képviselőtestület figyelmét felhívni a St. Albansi szemételepre. 1927-ben a szemételep által okozott bűz és por újra pokollá tette a környékbeliek életét.

Ugy látszik, ez a szörnyű helyzet négy évenként kiújul, mert sajnálattal kell bejelentem, hogy most, 1931-ben újra kibíratatlan a környék. Márciusban a Földközi tengeren hajókat és elhaladtam a Stromboli tűzhányó mellett, amelyről a benszülőttök azt hiszik, hogy egyenesen a pokollal függ össze sőt ennek az alvilági intézménynek főképménye. Mődomban állt biztosítani a környékbeli benszülőttöket arról, hogy a vulkánjuk által okozott füst és bűz semmi a st. albansihoz képest, mert az otani szemételep és szemétdűr a pokolnak a legfőbb és legbűzösebb kijárata.

Májusban hazatértem és a szemételep úgy büzlött, mint még sohasem. A szemételep által okozott helyzet olyan szörnyű, hogy az irodalmi képességeim felmondják a szolgálatot, amikor le akarom írni. Ezért kérem a képviselőtestület engedélyt arra, hogy a bibliából, mégpedig az Exodus 8. fejezetének 21. és 24. versorát idézzem: „Vigyázz, a legyek seregeit küldöm rátok és szolgálóitokra és népetekre és házaikra és a házaik tele lesznek légyecsapatokkal és még a föld is, amelyen a házak állanak. És a fáraó háza megtelt a legyek seregivel és az egész környéket tönkretették a legyek...“ Nos, a fáraó esetleg rászolgált erre, de mit csinált szegény St. Albans lakossága, hogy ilyen szörnyű módon büntették. Egyiptomban ezt az isteni gvermekhalandóság követte. Most már tudjuk, hogy a szemételepről szálló légy mindezeket a betegségeket hordozza, amikor az asztalon az ételeken és az embereken mászkálnak.

Szerencsére mi itt Angliában tudjuk, hogy mit kellene tenni. A közegészségügyi minisztérium annakidején elrendelte, hogy minden szemétdűröt a szemételepen közel egyyardnyi földdel borítsanak be. Ez nemcsak hogy megszüntette a szemételep gőzölését, de munkát adott igen sok embernek. A szemételepek munkálatainak bérleje igen gazdagon halt meg és ezért hiszem, hogy mások is szívesen foglalkoznának ezzel. Ami négyévenként történik, az, azt hiszem az, hogy a szemétdűröket fedő földtömeg lassanként szétmállik, felőrlik és a szél elfújja és a szemétdűrök tucatjaiból bűz- és piszoklávák vulkánianak fel. Ez történik most.”

Shaw levelét a képviselőtestület elküldte a közegészségügyi minisztérium illetékes osztályába és így ezzel az ügy le is záródott.

Akinek a gyomra fáj, vagy bélműködése megrekedt, vagy gyomorégése van az igyon természetes

Bikszádi vizet
Számos egyetemi tanár által ajánlva Mindenütt kapható.

Sikertelen maradt a moreni szondatüz oltási kísérlete

Bucuresti-Bukarest, augusztus 7. (Az Kelet tudósítójától.) A moreni szondatüz elfojtására a Romana-Americana társaság két amerikai szakértővel folytatott megbeszéléseket. Az amerikai mérnökök vállalták az eloltást olyképpen, hogy 300 vagon vizet zúdítsanak az égő szondára és azután 50 kg. dinamittal robbantást végeznek, amellyel

eltorlaszolják a szonda kráterét. A kísérlet pénteken délelőtt megtörtént, de sikertelenül. A robbantás ugyanis, amelyet elektromos készülék segítségével végeztek, nem torlaszolta el a szonda kráterét a felszabadult gáztól. A kísérletet hír szerint megismétlik.

Hogyan oszlik meg az európai államok aranykészlete

London, augusztus 7. A londoni Economist érdekes adatokat közöl a világ aranykészletének a megoldásáról. A legtöbb arany természetesen az Egyesült Államokban van, ahol 1930 végén 868 millió font sterling volt a Federal Reserve bankok aranyfedezete. 1931 júliusában azonban már 945 millió. Az emelkedés alig egy fél év alatt 77 millió font, ami a Bank of Englandh mostani 132 milliós aranykészletének több mint fele.

Második helyen jönnek a franciák. A múlt év végén a Banque de France trezóriájában 431 millió font aranyat őriztek. Ez év júliusában már 446 milliót, ami 35 millió fontos emelkedés. A franciák és az amerikaiak aranytartaléka tehát 112 millió fonttal emelkedett. Ezzel szemben az angolok és németek aranykészlete 58 millió fonttal csökkent. A Bank of England aranyállománya 1930 végén 148 millió font, 1931 június elsején 152 millió font, július

végén pedig mindössze 132 millió. A Reichsbank helyzete még sokkal rosszabb. A német jegybank június 1-én még 117 millió font arannyal rendelkezett, július végén már csak 66 millióval.

Nagyon megnövekedett még Svájc és Hollandia aranykészlete az utolsó 2 hónapban. Svájcban majdnem megduplázódott az aranyállomány. 25 millió fonttal 43 millióra emelkedett. Hollandiában pedig 37 millióról 48 millió fontra szökött fel. Ezek a számok világosan mutatják, hogy a bizalmatlansági krízis milyen méreteket öltött. Svájcban például, ahol 1930 július végén 594 millió frankos aranyállomány mellett 862 millió frankos bankjegycirkuláció volt, az idén 1091 millió frankos aranyállomány mellett a jegyforgalom 1153 millió frank, ami majdnem 95 százalékos fedezet ugyanakkor, amikor a Bank of England aranyfedezete alig 32 százalékos.

A holdimádó házaspár csecsemőt gyilkolt?

Brünn, augusztus 6. Az itteni rendőrség igen titokzatos ügygel foglalkozik. Az ügy szereplői: egy különös holdimádó házaspár.

Nemrégben tartották meg Csehszlovákiában a népszámlálást, Egy Ottokár Czerny nevű brünni nyomdász azt írta a népszámlálási ívre, hogy Bernát nevű fiát, aki 1930 szeptember 30-án született, 1930 december 9-én ellopták és azóta várja, hogy a gyermeket visszahozzák.

A különös bejelentés elkerült a rendőrségre. Beidéztek a nyomdászt, aki azonban csak ismételt hívásra jött el a rendőrségre és egészen szűkszavú vallomást tett. Annvit mondott, hogy háza kertjéből ismeretlen tettesek ellopták a csecsemőt, amíg az egy pillanatra magára maradt.

Miután a rendőrség nem sokra ment a nyomdással, a szomszédait kezdte valatni. Kiderült, hogy a nyomdász és a felesége egészen furcsa életet élnek. Már hónapok óta nem nyitották ki kertjük és házuk kapuját, nem távoznak a lakásukból és nem is engednek be senkit, még a gáz- és villanyostársaság embereit sem. Holdas éjszakákon házuk lapos tetejére fűrdőkádát visznek, órákig fürdenek és közben hangosan üvöltve mindenféle imákat kiabálnak a hold felé. Ezeket a fűrdő-

ket és imákat még a legnagyobb téli hidegben sem hagyják el.

Mindezek után a rendőrség elhatározta, hogy behatol a különös házba. Erre indította első sorban az is, hogy egyes szomszédok szerint alighanem maga a házaspár ölhetette meg a csecsemőt valamilyen furcsa vallásos szertartás keretében.

Egy rendőrsztag vonult ki Czernyék házához, amelyet a házaspár teljesen elbarrikádizott. A rendőrök végül is betörték az ajtókat. Az ebédőben a földön feküdt a házaspár és dühös szitkokat szórt a rendőrségre. A lakásban három töltött revolvert és számos okkultista könyvet találtak. A furcsa házaspárt a rendőrségre vitték, ahol azonban olyan furcsán viselkedtek, hogy átküldték őket az elmemegfigyelőbe.

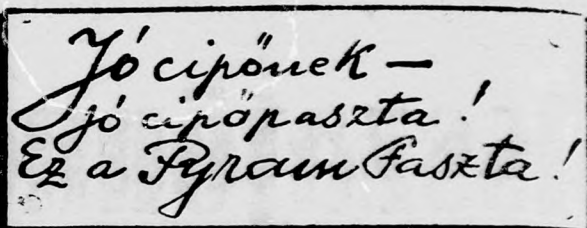
— Bécsből irányították a kommunista merényletterveket. Bécsből jelentik: A kommunista központi kémiroda leleplezése során megállapították a szovjetnek Anglia, Németország, Csehszlovákia, Románia, Ausztria és Magyarország felé fenntartott kapcsolatait. Megállapítást nyert, hogy a kurirszolgálatot Bécsből irányították s itt gondolták ki a merényletterveket is.

Önt is érdeklí augusztusi szezon elárusításunk!

Leszállított olcsó egységárak az összes cikkekben. Cca 4000 méter mintás ruhaselymet az eddigi Lei 130 ár helyett

60 lejért árusítunk ki HELLER & MOLNÁR

divatnagyáruháza CLUJ, Calea Regele Ferdinand 15.

A Haggibbor Szamosujváron. A Haggibbor vasárnap Szamosujvárra rándul át, ahol a következő kombinált csapattal áll fel: Sámson, dr. Hirsch, Havas, Sióvits, Klein, Ordentlich, Weintraub, Krausz, Weisz, Rosenfeld Tulpi, Simon.

— A Palesztina-kormány bevételei és kiadásai. Jeruzsálemből jelentik: A Palesztina-kormány most tette közzé az 1931. évi első négy hónapjának bevételéről szóló jelentését. Ebben az időben a kormány bevétele 816.240 font volt, kiadásai pedig 724.958 fontra rugtak. A bevételek között szerepelnek a vámbevételek 301.165 fonttal, az adójövedelmek 200.722 fonttal. A kiadási tételek között a következő tételek érdekelnek különös figyelmet: rendőrség és börtön 544.560 font, katonai helyőrség 69.719 font, transzjordániai határőrség 49.483 font.

— Leszerelünk! Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok tengerészetének jövő évi flottafejlesztő programja szerint meg fognak építeni egy új cirkálót, két repülőgépanyahajót, hat tengeralattjárót, egy torpedórombolót és egy kis cirkálót. A hadihajók építési költsége 130 millió dollár lesz. Ezzel kapcsolatban Hoover elnök és felesége Acroonben részt vettek a legnagyobb kormányozható léghajója, az Acroon keresztelőjén. A léghajó jóval nagyobb, mint a Graf Zeppelin. Hossza 260 méter. A keresztelő pezsgőmentes volt, postagalambokat bocsátottak szárnyra, amelyek elvitték a hírt az Egyesült Államok összes légi állomásaira, hogy a léghajóavatás megtörtént.

MEGJELENT! TOLSZTOJ A 20. SZÁZAD MÉRLEGÉN

doktori tanulmány a liegei egyetem filozófiai fakultásán
Írta: Dr. Stern Ignác
Ára 20 lej
postán küldve 31 lej, mely összeg bélyegben is beküldhető. Megrendelő a szerzőné. Cluj, Str. Albinei 39 és az Uj Kelet könyvosztályában

Soha nem volt még ilyen nagymérvű áruszállítás a piacon

- Meredith: Az önző, két kötetben . . . 272 L
- Karl Hans Strobl: Kisértetek az ingoványban . . . 204 L
- Charles Reade: Oltár és tüzhely I. II. kötet . . . 340 L
- Apuleius: Az aranyzamár . . . 136 L
- Ludwig Lewisohn: Az örök sziget 272 L
- Hatvany: Urak s emberek. Zsig a a családban I. II. kötet . . . 435 L
- Maupassant: Erős mint a halál . . . 40 L
- France: Próbabábu . . . 45 L
- Strindberg: Az apa, A pajtások, Julia kisasszony . . . 45 L
- Renan: Marcus Aurelius és az antik világ vége . . . 75 L
- Zola: Jó polgári koszt . . . 35 L
- Zola: Pénz . . . 102 L
- Gábor Andor: Hát Pillangó . . . 45 L
- Jack London: A vén halász meséi . . . 95 L
- Romain Rolland: Jean Christop sorozata kötetenként . . . 20 L
- Heltai Jenő: Almok háza (füzve) . . . 44 L
- Paul Bourget: A lelkiismeret (füz.) . . . 44 L
- P. Bourget: A lelkiismeret (kötv.) . . . 64 L
- Bibó Lajos: Kétlelkű szerelm (füzve) . . . 44 L
- Krudy: Boldogult ifjúkorom . . . 64 L
- Renard: Fléchambeau urból bacillus lesz (füzve) . . . 44 L

Kapható: Uj Kelet könyvosztályában Vidékre utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

Severing po Németország

Brü má kat

A porc

Berlin, augusztus 7. A kormány a rendőri porosz néphez intézett el a lapokhoz írták a szavazókat, tőzökodjanak a néps vételtől. A lapokna oldalon feltűnő sze

Különösen hangvás, hogy azok a népszavazást kiero társadalmi és állar ellenségei. Az egyik módszerek szerint got akarja felállita törekszik, hogy a h tőjog régi hűbéri P vissza, vagy pedig e lamrendet léptessen dikális szárny, ugy a baloldali a demok társaságnak utolsó államot igyekszik Ha a népszavazás kor a két rivális ra res harcot fog indit mért és ebbe a har egész gazdasági éle zának tehát a ra kudarcával kell vég országban a rendet akarják tartani, a szükség van, hogy visszaszerezzék és a életet újra felépíté Annak ellenére, h gyobb része a poros sát valja magáénak mégis elítélik a pres ját, amellyel a porc pokat a fenti felszól ezte.

A felhívást egyide csolatban Severing, ügyminisztere az a adta ki a német lapo gazdasági helyzete pártok között a fesz hogy tulzás nélkül á zet általában nem Tulzás azonban az a egy része kolportál, a polgárháboru küsz sem lehet. Azok a amelyek különböző suak között lejtászód sági nyomor követk szelsőséges jobb és h litikai agitációra ha ezek a véres esemén ez folyamánya anna gességnek amelybe szövettségek beleova állandóan riadókészü nak, amit a félénkét kezdetének tekintene szűlttség azonban a v sötét tervei ellen irá tinta-és hangmenny eges erővel hajtják Az állam és beren nyuló nyílt puccsra. Bol senki. Az állami vannak és elég erős puccskísérletnek má rátaat vessenek.

Megkezdő Mussolini Róma, augusztus 7. ma reggel egynegyed tek az olasz főváros fogadtatásukra meg miniszterelnök és Gra ovábbá a quirinali nagykövetségek szemé Délelőtt Brüning és ági látogatást tettel

Severing porosz belügyminiszter szerint nincs komoly puccsveszély Németországban

Brüning és Curtius megérkeztek Rómába és megkezdték tárgyalásukat Mussolinivel

A porosz kormány a népszavazástól való tartózkodásra hívta fel a népet

Berlin, augusztus 7. A porosz Braun-kormány a rendőrhatalóságok útján a porosz néphez intézett felhívást juttatott el a lapokhoz, amelyben felszólítja a szavazókat, hogy vasárnap tartózkodjanak a népszavazásban való részvételtől. A lapoknak a felhívást az első példalon feltűnő szedéssel kell közölniük.

Különösen hangsúlyozza ez a felhívás, hogy azok a pártok, amelyek a népszavazást kieroszakolták a fennálló társadalmi és államrend elkeseredett ellenségei. Az egyik párt bolsevik orosz módszerek szerint Szovjet-Oroszországot akarja felállítani, míg a másik arra törekszik, hogy a háromosztályú választójog régi hűbéri Poroszországot állítsa vissza, vagy pedig erőszakos fasizta államrendet léptessen életbe. Mindkét radikális szárny, egy a jobboldali, mint a baloldali a demokráciának és a közársaságnak utolsó bástyáját a porosz államot igyekszik hatalmába keríteni. Ha a népszavazás javukra dől el, akkor a két rivális radikális párt fegyveres harcot fog indítani az államhatalomért és ebbe a harcba belesodorják az egész gazdasági életet is. A népszavazásnak tehát a radikális irányzatok kudarcával kell végződnie, ha Poroszországban a rendet és nyugalmat fenn akarják tartani, amelyre feltétlenül szükség van, hogy a külföld bizalmát visszaszerezze és a német gazdasági életet újra felépítsék.

Annak ellenére, hogy a lapok legnagyobb része a porosz kormány felfogását valja magáénak, — sajtókörökben mégis elítélik a pressziókat azt a módot, amellyel a porosz kormány a lapokat a fenti felszólítás közlésére kényszeríti.

Severing nyilatkozata

A felhívást egyidejűleg és ezzel kapcsolatban Severing, Poroszország belügyminisztere az alábbi nyilatkozatot adta ki a német lapokba: Németország gazdasági helyzete annyira komoly, a pártok között a feszültség annyira éles, hogy tulszám nélkül állíthatjuk: a helyzet általában nem nagyon öröndetes. Tulszám azonban az amit a külföldi sajtó egy része kolportál, hogy Németország a polgárháború küszöbén áll. Erről szó sem lehet. Azok a véres események, amelyek különböző politikai pártállások között lejtátszódnak, a nagy gazdasági nyomor következményei és ezt a szélsőséges jobb és baloldali pártok politikai agitációra használják fel. Hogy ezek a véres események oly gyakoriak, az folyománya annak a forrongó idegességnek amelybe az extrém védelmi szövevények beleolvasták magukat. Ezek állandóan riadókézütséget proklamálnak, amit a félénkebb egyének a puccsveszélynek tekintenek. Ez a riadókézütség azonban a valóságban a mások köztérítési tervei ellen irányul s azt nagyobb intenzitású és hangnennységgel, mint tényrege erővel hajtják végre.

Az állam és berendezései ellen irányuló nyílt puccsra azonban nem gondol senki. Az állami szervek a helyükön vannak és elég erősek hogy minden puccskísérletnek már kezdő fázisában véget vessenek.

Megkezdődött az eszmecsere Mussolini és Brüning között

Róma, augusztus 7. Brüning és Curtius ma reggel egyegyed kilenckor megérkeztek az olasz fővárosba. A pályaudvaron fogadtatásukra megjelentek Mussolini miniszterelnök és Grandi külügyminiszter, továbbá a quirinali és vatikáni német nagykövetségek személyzete.

Délelőtt Brüning és Curtius udvariassági látogatást tettek Mussolininál és

Grandinál, akik délután a látogatást vizsnozták.

Ezután megkezdődött az eszmecsere a négy kormányfő között.

Este Mussolini bankettet ad a német kormányfőket tiszteletére. Egyidejűleg Von Bergen vatikáni német követ megszakitotta nyaralását. Szombaton a követ Brüninget és Curtiust elkalauszolja Pacelli bíboros, pápai államtitkárhoz, majd magánkihallgatásra vezeti a két német kormányfőre a pápához.

Newyork, augusztus 7. A newyorki Federal Reserve Bank és a többi Federal Reserve bankok értekezletükön hozzájárultak a németországi 100 millió dolláros

hitel Amerikát illető egynegyed részének meghosszabbításához.

Az új német agrárprogram

A birodalmi kancellár és a külügyminiszter római utja előtt tartott utolsó minisztertanácson elvileg helyeselték a legközelebbi időre tervezett mezőgazdasági intézkedéseket. A tervezett intézkedések részletkérdéseiben a mai napon nagy haladás történt. Az agrárprogram egyik sarkalatos pontja a gabonaraktárjegyrendszer.

Mint a Wolff-iroda közgazdasági hirszoigalata jelenti, e raktárjegyeket a Deutsche Getreide-Handelsgesellschaft állítja ki. A gobana mindazokban a köz-

A vizsgálóbíró elővezetési parancsot adott ki dr. Dobrescu Aurel volt államtitkár ellen

A fogarasmegyei nemzetiparasztpárti vezér nem jelent meg a kihallgatáson. Aradon is történtek letartóztatások

Cluj-Kolozsvár, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A vizsgálóbírói irodába ma dr. Dobrescu Aurel volt nemzeti parasztpárti földművelésügyi államtitkár érkezésére vártak. Mint megirtuk, a vizsgálóbíró idézésére Dobrescu Aurel távirattal válaszolt és beigérte csütörtökre való érkezését. Ezért dr. Puscariu Emil vizsgálóbíró a délelőtt folyamán négy órát rezervált a volt államtitkár kihallgatására, ami azért volt szükséges, mert az állandó kihallgatások annyira elfogadják a vizsgálóbírót, hogy percnyi pontosság-

gal kell beosztania idejét.

Dobrescu Aurel azonban a távirati értesítés ellenére sem érkezett meg és a vizsgálóbíró egész délelőtt hiába várta a volt államtitkár. Autentikus forrásból úgy értesülünk, hogy a vizsgálóbíró elővezetési parancsot adott ki Dobrescu Aurel ellen, aki már több ízben nem jelent meg az idézésre.

A szeszvizsgálat egyébként továbbra is a telegdi szeszgyár ellen folyik. Ugyanakkor az aradi ügyészségen is hónapok

raktárakban tárolható, melyeknek vezetőse felelősséget vállal a minőségi kezelésért. A küszöbön álló rendeletben gondoskodnak az agrárhitelek olcsóbbtételéről. Tárgyalások folynak messzemenő agrárhitel-kamatleszállításról.

A német gabonapiac helyzetén könnyítő intézkedéseket terveznek a buza és rozskiviteléről. Ennek nehézségeit a német-amerikai hiteltárgyalások befejeztével rendelkezésre álló összegek igénybevételével remélik áthidalhatni.

A kenyérgabona kivitelét előreláthatólag ez év végéig, azaz december 31-ig korlátozzák. Ez időn belül a kivitt gabona csak meghatározott hányadát hozhatják ismét be, míg a fennmaradót az aratási év második felében. Az ismét behozatalra került gabonára kiszabott vámtétel eddig még ismeretlen; buzánál husz birodalmi márkáról beszélnek tonnánként, rozsnál tonnánként 10 márkáról.

A belföldi buza kiörlési hányada a rendeletben 97 százalék. A külföldi buza kiörlése 70 százalék lesz, azaz a kiviteli jegyek alapján külföldi búzát behozó malmok örléseiknél legalább hetven százalék belföldi búzát tartoznak garatra önteni.

A rozspiac bizonytalan helyzetére való tekintettel előreláthatólag többszázezer tonna rozst fognak tárolni.

óta tart a vizsgálat a feketeszesz ügyben és tegnap a vizsgálóbíró letartóztatta Weisberger Mór szesznyagkereskedőt. Ugy az aradi, mint a kolozsvári vizsgálóknál önkénytelenül vetődik fel egy kérdés: hol vannak a többiek? Eddig a már teljesen tönkrement szeszgyárosokat tartóztatták le, akiktől a zseniális inspektorok egész vagyonukat kizsartolták. Hol vannak azok az urak, akik kerestek ezen az üzleten? Akik megengedték, hogy a feketeszesz elárassza az országot?

Páncélautók és gépfegyverek árnyékában fog lezajlani a palesztinai arab kongresszus

Az arab ifjuság tiltakozásai. Soffőr-sztrájk Palesztinában

London, augusztus 7. A palesztinai hatóságok ujabban erőlyes intézkedéseket léptettek életbe a rendbontó akciók és az összetűzések megakadályozására. Azokkal szemben, akik az arabokat és a zsidókat egymás ellen uszítanak, a legszigorubb megtorlást helyezik kilátásba. A városoktól távolabb centrumokban fegyverraktárakat létesítettek, hogy szükség esetén a karhatalom fegyver és löszer utánpótlás fölött rendelkezhesek a kolóniákon és a távoli zsidó telepeken is. A palesztinai zsidó sajtó meglepedéssel kommentálja a megtett biztonsági és elővigyázati intézkedéseket. Az arab lapok azonban tiltakoznak a nagy fegyveres készenlét miatt. Egyben felhívják az arab lakosokat, hogy egy hétig sztrájkoljon, ne legyen veteményt és gyümölcsöt a piacokra és semmiféle ipari munkában ne vegyen részt.

Az arab ifjuság vérmes követelése

Jeruzsálem, augusztus 7. Nablusban az ifjú arabok mohamedán szövetsége tiltakozó gyűlést tartott, amelyen a szónokok élesen kikeltek a Palesztina-kormány ellen. Főleg azt kifogásolták, hogy a zsidó kolónistákat felfegyverzik. A gyűlésen az ország minden részéről hatvan delegátus vett részt, akik közül többen a gyűlés folyamán lázítottak a nagymufti ellen is. Az elfogadott határozati javaslatok között az egyik kimondja, hogy augusztus 15-én egész Palesztinában tüntetniük kell az araboknak a kormány zsidóbarátsága ellen. Egy másik javaslat kimondja, hogy az arabok semmiféle eszköztől sem fognak visszariadni, ha a kormány folytatja a zsidó kolónisták felfegyverzését. Bizottságot küldtek ki azzal a megbízatással, hogy járjon el a kormánynál és követelje az arab törzsek és falusi arabok felfegyverzését is. Egyben kimondták, hogy értesítik a mohamedán világot, annak királyait és uralkodóit a Palesztina-kormány intézkedéseiről.

A kormány azonban mítsem törődik a tiltakozásokkal és serényen teszi meg az

előkészületeket minden esetleges rendbontás megakadályozására. Az arab konferencia gyűlésének napjára, Nablusban páncélos és gépfegyverekkel felszerelt teherautókat rendeltek ki, azonfelül sok katonát és rendőrt.

Soffőr-sztrájk Palesztinában

Jeruzsálem, augusztus 7. A soffőrök szövetsége elhatározta, hogy augusztus első napjaiban proklamálja a már régóta várt soffőr-sztrájkot. A sztrájk oka az, hogy a kormány a berautók tulajdonosainak csak engedély illeteit alakja csökkenteni, a többi díjakat azonban nem akarja leszállítani.

A sztrájk négyezer zsidó és arab családot érint közvetlenül. Az egész ország autóforgalma meg fog bünalni. A sztrájk különösen a zsidó gazdasági életre lesz súlyos kihatással. Minthogy az ország különböző centrumai között a forgalmat nem annyira a vasutak bonyolítják le, mint inkább az autók.

A soffőr-szövetség a kormánytól követelte a benzin beviteli vámjának csökkentését, az engedély-illetékek teljes megszüntetését és a forgalmi rendeletek szigorúságának enyhítését. A június 30-ra kijelölt sztrájkot a kormány arra az intézkedésére, hogy az engedély-taxákat egyelőre felfüggeszti, elhalasztották. Most azonban a sztrájk elkerülhetetlenné vált.

Vörös zászló a Herzl gimnáziumon és a mecseten

Tel-Aviv, augusztus 7. A tel-avivi rendőrség letartóztatta Benzion Friedlander tizenéves fiút, aki a Herzl-gimnázium közelében vörös zászlót tüzött ki augusztus elsején. Benzion Friedlander fia Izrael Friedlander professzornak, aki 1920-ban a newyorki zsidó szeminárium megbízásából járt 1920-ban Ukrajnában. Friedlander professzort az ellenforradalmi csöceselék meggyilkolta. Fia, a letartóztatott Benzion azóta kommunista lett. A rendőrség ugyancsak augusztus else-

jén letartóztatott két fiatal georgiai zsidót, akik a Jaffa és Tel-Aviv közötti uton akartak egy vöröszászlót az egyik órház tetejére kitűzni. Jaffa egyik mecsetjén augusztus elsején vöröszászlót tüztek ki ismeretlen tettesek.

Oxfordi diákok Palesztinában

Jeruzsálem, augusztus 7. Rev. Graham Brown vezetésével Jeruzsálembe érkezett az oxfordi egyetem teológiai fakultásának harmincegy hallgatója. A diákok néhány hétig fognak tartózkodni Palesztinában, hogy annak történeti emlékeivel megismerkedjenek. Rev. Brown 1929 augusztusában is Palesztinában tartózkodott oxfordi diákjaival, akik részt vettek Jeruzsálem zsidó városnegyedének védelmében.

Működésbe kezdett egy kialudt vulkán Mexikóban. Londonból jelentik: A mexikói Veracruz kikötőváros közelében a Jalapa régóta kialudt vulkán újra működésbe kezdett s a kráteréből kivetett láva és hamuesővel árasztotta el a hegyoldalon és a völgyekben levő településeket. Az első jelentések szerint tíz emberélet esett áldozatul a tűzhányó meglepetésszerűen jött eruptív tevékenységének.

SCHWARTZ Menyhértné

orth, zsidó leánynevelő intézete, internátusa Oradea, Pável ucca 25. A zsidó leánygimnázium mellett működik. Dija nem magasabb egy rendes privát háznál kért díjnál. Prospektus. Kitűnő referenciák!

K - szta!
Paszta!

osujváron. A Hagamosujvárra rándul kombinált csapattal Hirsch, Havas, Siotlich, Weintraub, feld Tulpi, Simon. rmány bevételei és mből jelentik: A ost tette közé az ónapjának bevétele. Ebben az időben a 240 font volt, ki-ontra rugtak. A be-nek a vámbevételek jvédelmek 200.722 lek között a követ-nek különös figyel-rtón 544.560 font, 719 font, transzjor-33 font. ashingtonból jelen-ok tengerészetének o programja szerint y új cirkálót, két at tengeraltjárót, es egy kis cirkálót. költsége 130 millió esolatban Hoover onben részt vettek vozható léghajója, n. A léghajó jóval f Zeppelin. Hossza telő pezsgómentes bocsatottak szárny- a hirt az Egyesült llomásaira, hogy a ent.

LENT!
ZTOJ
D MÉRLEGÉN
a liegei egyetem akultásán ern Ignác
0 lej
lej, mely összeg ldhető. Megrendel- j. Str. Albinei 39 Bayvosztályában

ilyen nagy-
tás a piacon
t kötetben . 272 L
rtetek az in- . 204 L
s tüzhely I. . 340 L
már . . . 136 L
örök sziget 272 L
rek. Zsiga a . 435 L
tet 40 L
a halál . . 45 L
A pajtasok. . 45 L
s és az an- . 75 L
 . 35 L
 . 102 L
angó . . . 45 L
alász meséi . 95 L
n Christop . 20 L
áza (füzve) . 44 L
meret (füz.) . 44 L
eret (köt.) . 64 L
szerelem . 44 L
rom 64 L
rből bacil- . 44 L
 :
osztályában
y az összeg elő-
etti szállítunk.

A kolozsvári sóhivatal

Miért szűnt meg a tartományi igazgatóság, s ha már megszűnt, miért maradt meg a belügyi vezérfelügyelőség?

Amit Maniu csinált, megszünteti Jorga, amit Jorga csinál meg fogja szüntetni Maniu és így tovább...

A tartományi igazgatóság megszüntetése nem jelent sem megtakarítást, de a decentralizációból is megmaradt egy kevés...

Cluj-Kolozsvár, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Meghalt a tartományi igazgatóság és megszületett a belügyi vezérfelügyelőség. Az egyiket decentralizációs programja alapján a nemzeti parasztpárt létesítette, a másikat centralizációs és takarékosági programja alapján a Jorga kabinet. A tartományi igazgatóság megszűnt, mert:

1. az ismert recept szerint a tartományi igazgatóság pusztán létevel alkalmas a regionalizmusnak és az egyes tartományok közötti gyűlölködésnek elősegítésére,

2. mert sok pénzbe került...

Ezért tehát meg kellett szűnnie a tartományi igazgatásnak.

De miért kell a belügyi vezérfelügyelőség?

Ezt nem tudja senki. Talán a kormány legkevésbé.

Hat tisztviselő a régi tartományi igazgatóságon

Azelőtt nagy sürgős-forgás volt itt, prefektusok, politikusok, küldöttségek keresték fel a miniszteri rangban levő tartományi igazgatót és az államtitkárját. Ha nem is állott ez az intézmény hivatalának magaslatán, de valamit mégis jelentett: kezdetét a decentralizált közigazgatásnak. Egy fejlődésképes hivatal, melyből talán nőhetett volna bizonyos mérvű tartományi autonómia. Ha nem is jelentett sokat az indulás másfél esztendejében, az intenció jó volt. Lehetett volna valami belőle.

De a Jorga-kormány megszüntette. Most tátongó üresség honol az elegánsan berendezett termekben. Keresünk valakit. Dr. Hodor Viktor, ezelőtt államtitkár, most belügyi vezérfelügyelő, nincs a hivatalban.

Hát hol vannak a többi urak? Akik itt működtek a tartományi igazgatóságon? — kérdezzük az egyik urat, aki elbűnk akad.

— Ők már régen elmentek... áthelyezték őket az inspektorátusokhoz.

— És most hányan dolgoznak itt?

— Hatan... Vagy heten...

Ahol a madár sem jár...

Végre találunk valakit. Ez az ur vezető-tisztviselő volt egykor a tartományi igazgatóságon.

— Mit keres itt az újságíró, ahol a madár sem jár?...

— Azt hittem, lesz itt még valami.

A volt vezető-tisztviselő aztán felvilágosít.

— Előbb, mikor a tartományi igazgatóságot feloszlatták, azt rebesgették, hogy a tisztviselőket berendelik az illetékes minisztériumokhoz. De aztán, mikor megszűnt a hivatal, a tisztviselőket áthelyezték az inspektorátusokhoz. Itt megkapták a régi beosztásukat ugyanolyan fizetéssel, mint eddig. A belügyi vezérfelügyelőségen a vezérfelügyelőn kívül még hat ember dolgozik.

Még nem ismerik a vezérfelügyelőség hatáskörét

— Illetőleg — mondja — dolgozom... Mert eddig még fogalmuk sincs arról, hogy mit kell dolgozni... Nem érkezett még semmi utasítás arra vonatkozólag, hogy a vezérfelügyelőség milyen hatáskört fog betölteni.

— A tisztviselők tehát mind megmaradtak?

— Természetesen. Még egy szolgát sem bocsátottak el.

— De akkor hol van itt a takarékoság? Hol keres ezen a állam.

Informátorom a vállát vonogatja.

— Sehol. A tartományi igazgatóság megszüntetése nem járt különösebb megtakarítással. Még a nyomtatványoknál sem. Mert ezental a levélpapírra az lesz rá-

nyomatva, hogy „Kolozsvári Belügyi Vezérfelügyelőség”. Eddig az volt, hogy „Erdélyi Tartományi Igazgatóság...”. Ez az egész differencia...

— Na de mégis, mi hát a belügyi vezérfelügyelőség? Miféle szerzet?

— Hát ez kérem a belügyminisztériumnak egy decentralizált szerve...

Decentralizált szerve...! Hát akkor mi

Tokióban adtak egymásnak találkozót Miss Amy Johnson angol és Herndon és Pangborn amerikai óceánrepülők

Lindberget és feleségét is Tokióba várják

London augusztus 7. Tokióból jelentik, hogy Miss Amy Johnson angol pilótánál délután 5 óra 17 perckor, Herndon és Pangborn amerikai óceánrepülő pilóták pedig egy órával később, 6 óra 18 perckor megérkeztek a japán főváros melletti tahikawai repülőtérre, ahol óriási tömeg lelkesen éltette az érkező aviatikusokat. Amikor Amy Johnson a feldisített repülőterén gépéből ki-

történt itt egyáltalában?

Megtakarítás nem történt. Ezzel szemben megszüntették egy intézményt, mely magában foglalta az összes minisztériumok decentralizált szerveit.

Viszont meg hagyták belőle a belügyminisztérium decentralizált szervét...

Ez már az „uj ritmus”...

—Hát persze, hogy csak az — mondja a volt vezető-tisztviselő — hiszen a belügyi vezérfelügyelőségen azokat a tisztviselőket hagyták meg, akik a tartományi igazgatóság belügyi reszortjánál működtek...

Végül sikerül megmagyaráznom magamnak, hogy mi történt:

Romániában minden kormánynak első dolga, hogy megváltoztassa, amit elődje csinált. Okkal, ok nélkül, mindegy. Hát valahogy így történt itt is. Megszüntették a tartományi igazgatóságot, csak azért, hogy megszüntessék. Aztán rövidesen egy új kormány jön, mely megfogja szüntetni a belügyi vezérfelügyelőségeket.

Ez a mi „kiegyensúlyozott” államéletünk...

EXPOZITION COLONIALE INTERNATIONALE

PARIS-1931
MAY-NOVEMBRE

A világ minden egzotikumát a legpazarabb természeti szépségekkel övezve. Különböző könyvnyitások és előnyök.

Felvilágosítást adnak az összes

minden idejét, hogy el kellett hanyagolnia orvosi praxisát és sokszor bizony nagy nélkülözésekkel küzdött. 1900-ban helyzete valamennyire megjavult és 1905-ben részt vehetett a Boulogne-Sur-Merben megtartott eszperantista világkongresszuson. Bialystok városában az eszperantó ma a legtöbb iskolában kötelező tantervként tanítják. Fáradozásának és zsenialitásának ezt a jutalmát Zamenhof már nem érte meg. 1917-ben halt meg Varsóban, azzal a tudattal, hogy egy nagy művet hagyott az utókorra.

„Mindennek oka a diákok politizálása”

A müncheni egyetemi tanács nyhá ítéletet hozott az antiszemita zavargások ügyében

München, augusztus 7. A müncheni egyetem szenátusa közzétette az antiszemita tüntetések ügyében megejtett vizsgálat eredményét. A kampóskeresztesek, mint az Uj Kelet annak idején közölte, Naviasky professzort megzavarták előadásában és követelték, hogy a zsidó diákok azonnal hagyják el a tantermet.

A tanács ítélete mindenekelőtt kimondja, hogy a zavargások tervszerű előkészítése nem volt megállapítható. Főoka a zavargások kitérésének az a féktelen politizálás, amit minden pártbeli fiatalság úgy az utóbbi években. A nemzeti szocialista diákok vezéré, Nelse jomhallgatót a tanács figyelmezteti, hogy az általa szított zavargások megismétlése esetén kizárják az egyetemről. A nemzeti szocialista diákok csoportjait pedig a tanács erős feddésben részesítette.

A Frankfurter Zeitung az ítéletről a következőket írja: „Az egyetemi szenátus vizsgálóbizottsága nem tudta kinyomozni, hogy a müncheni kampóskeresztesek közül kik készítették elő a zavargásokat és az ifjúság politizálásában látja a baj gyökerét. Holott tudnia kellene, hogy a „politizálást” egyoldalúan üzik. A demokrácia és szocialista diákság vezetősége ismeretesen tartózkodó magatartást tanúsított az egész idő alatt.”

Lido-Venedig

Hotel Pension Kirschbaum
ort. **כשר** modern komfort folyó viz. Bécsi konyha napi 40 lirától feljebb

2 lejbe kerül egy borotválás

“IDEAL”

késnélküli borotváló porral, amely egyedül kipróbált és elismert higiénikus, egészséges és legolcsóbb. Kérjen mindent az „IDEAL” védjeggyel ellátott borotváló port 1/4 krg.-os csomagolásban, amely 5 borotválásra elegendő és amelynek az ára 10 lej, vagy direkt a készítőnél: Reszling József borbély Cluj, Reg. Ferdinand 30. Óvakodjunk az utánzattól.

Megmenekül

egy kinos operációtól, ha

HAEDENSAT

használ, amely az ARANYÉRNEK egyetlen biztos ellenszere. Nem reklám, nem ámitás, egyetlen próba meggyőzi Önt erről. Több ezer elismerő levél. Kapható minden gyógyszerárban. Romániai vezérképviselő: ROYAL drogéria M. Rózsa Rt. Cluj.

Női, férfi ruhákat igen olcsón fest tisztít

CZINK, Cluj

HI

Az UJ KELET bányási z Főszerkesztő Felelős szerkesztő Bukares Hátszegi Ern Cikkeink utánn megjelölésé

— A HAGGIB MULATSÁGA. N a nyári szezon külföldön nem báljáról ismert H lett vigalmi bizot ami kellemesen r rakoztató, ami a ságnak kell: igaz nek soha nincsen opera zenészeibő egzotikus kertté előre biztosított gyében zajlik ma Newyork termébe egyszer-egyszer j keserves és nehéz

— Meleg időjáról jelentik: A n járásprognózisa s hajlamos időjárás Budapestén ma d

— Az elmúlt csempésztek be a Washingtonból je miniszter bejelent egy titkos szervez amely a bevándor kalmazottjainak s években több min pésztek be az Egy niszter egyuttal a vándorlási tisztvi tizet letartóztatta tások küszöbön a még azt is közölt legalább huszzer nak majd az Egy ről, akik illegális Ez a szám szerin mert sokan önkény a kitoloncoltatás s

— A Diágszegé előlékésületei. Cs klubban megbesz segélyző nyári Megjelentek a m Miklós, a diákség Wass Zoltán és d mellettük a zsidó és rangu repreze nek a rendezés m detes ténynek kel zsidó ifjúság inte diákok problémá biztosítottnak nyári mulatságá

— Revolveres polgármester elle Tegnap revolvere egy idegbeteg em mestere ellen. Eg talnok, akiről m lemi képességein állandóan levele elnöknek és a m Németország meg gát és a legképt elő, azt kérte a hogy nyugdíját e leket irogatott, t sen is megjelent ban. Azt állította megmentőjének. nyugdíj. Sikerül terhez, aki aza ember kívánsága döntésre ebben ember erre revol adott le a polgá ban célt téveszt szinen letartózt

Szinkör

I. Legujabb ujdonságokkal.
II. Micki Ma sérteties vidám
III. Micki M hátborzongató násban.
IV. Az UFA

**COLONIALE
INTERNATIONALE**
PARIS-1931
MAY-NOVEMBRE

A világ minden
egzotikumuma a
legpazarabb ter-
mészeti szépsé-
gekkel övezte.
Különféle köny-
nyítések és elő-
nyök.
Felvilágosítást
adnak az összes

el kellett hanyagolt
és sokszor bizony
küzdött. 1900-ban
maga megjavult és
tett a Boulogne-Sur-
eszerantista világ-
szok városában az
több iskolában köte-
lták. Fáradozásának
a jutalmát Zamen-
g. 1917-ben halt meg
attal, hogy egy nagy
korra.

**Foka a diákok
álása**

**Egyetemi tanács
szított az antisze-
sok ügyében**

us 7. A müncheni
összette az antisze-
ben megejtett vizs-
kämpöskeresztesek.
nak idején közölte,
megzavarták előad-
hogy a zsidó diákok
a tantermet.

indenekelőtt kimond-
k tervszerű előkészí-
apítható. Főoka a za-
a féltelen politi-
pártbeli fiatalság új
a nemzeti szocialista
a joghallgatást a ta-
ogy az általa szított
lése esetén kizárják
nzeti szocialista diá-
a tanács erős fed-

tung az iteletről a
z egyetemi szenátus
m tudta kinyomozni,
mpöskeresztesek kö-
a zavargások és
ban látja a baj gyö-
kellene, hogy a „po-
g üzik. A demokrata
g vezetősége isme-
gatartást tanusított

enedig

Kirschbaum
rn komfort folyó
konyha
tól feljebb

gy borotválás

AL
porral, amely egye-
ismert higiénikus,
bb. Kérjen minde-
védjeggyel ellátott
-os csomagolásban,
legendő és amely-
gy direkt a készítő-
borbély Cluj, Reg-
junk az utanzattól.

K, Cluj

HIREK

**Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és
bánsági zsidóság napilapja**
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
Cikkeink utányomását csak a forrás
megjelölésével engedjük meg

**— A HAGGIBBOR MA ESTI TÁNC-
MULATSÁGA.** Nem mindennapi esemény
a nyári szezon közepén egy táncmulatság.
Különösen nem mindennapi, ha azt a
bájjáról ismert Haggibbor rendezi, kom-
plett vigalmi bizottságával az élén. Minden
ami kellemesen meglepő, minden ami szó-
rakoztató, ami a táncra éhezett fiatal-
ságnak kell: igazi Haggibbor muri, amely
nek soha nincsen párja Kolozsváron. Az
opera zenészeiből összeválogatott jazz,
egzotikus kerté átváltoztatott terem és
előre biztosított Haggibbor-hangulat je-
gyében zajlik majd le ez a mulatság is a
Newyork termében. Mindenki ott lesz, aki
egyszer-egyszer jól akar mulatni ebben a
keserves és nehéz világban!

— Meleg időjárás várható. Budapest-
ről jelentik: A meteorológiai intézet idő-
járásprognóza szerint meleg, zivatarra
hajlamos időjárás várható. A hőmérséklet
Budapesten ma délben 32 fok Celsius.

**— Az elmúlt évben százezer embert
csempészték be az Egyesült Államokba.**
Washingtonból jelentik: Doak munkaügyi
miniszter bejelentette, hogy a hatóságok
egy titkos szervezetnek jöttek a nyomára,
amely a bevándorlási hatóságok egyes al-
kalmazottjainak segítségével az elmúlt
években több mint százezer embert csem-
pészték be az Egyesült Államokba. A mi-
niszter egyuttal azt is közölte, hogy a be-
vándorlási tisztviselők közül eddig már
tízlet tartóztattak és további letartóztatás-
ok között állanak. Doak miniszter
még azt is közölte, hogy ebben az évben
legalább huszezer olyan embert kiutasít-
nak majd az Egyesült Államok területé-
ről, akik illegális uton jöttek az országba.
Ez a szám szerinte még növekedni fog,
mert sokan önként távoznak majd, nehogy
a kitoloncoltatás sorsa elérje őket is.

**— A Diákgégyelő kertünnepélyének
előkészületei.** Csütörtök este a Salom-
klubban megbeszélést tartottak a Diák-
gégyelő nyári mulatságának rendezői.
Megjelentek a megbeszélésen dr. Elekes
Miklós, a diákgégyelő ügy. alelnöke, dr.
Wass Zoltán és dr. Farkas Imre orvosok,
mellettük a zsidó fiatalság minden rendű
és rangu reprezentánsai, akik részt vesz-
nek a rendezés nehéz munkájában. Örven-
detes ténynek kell elkönyvelni, hogy a
zsidó ifjuság intenzíven érdeklődik a zsidó
diákok problémái iránt. Ezzel előre is
biztosítottunk látszik a Diákgégyelő
nyári mulatságának sikere.

**— Revolveres merénylet a karlsruhei
polgármester ellen.** Karlsruhéból jelentik:
Tegnap revolveres merényletet követett el
egy idegbeteg ember a város első polgár-
mestere ellen. Egy elbocsátott városi hiva-
tálnok, akiről megállapították, hogy szel-
lemi képességeinek már nincs birtokában,
állandóan leveleket írogatott a birodalmi
elnöknek és a minisztereknek, amelyekben
Németország megmentőjének nevezte ma-
gát és a legképtelenebb tervekkel állott
elő, azt kérte a város polgármesterétől,
hogy nyugdíját egészítse ki. Eleinte leve-
leket írogatott, tegnap azonban személye-
sen is megjelent a polgármesteri hivatal-
ban. Azt állította, hogy mint Németország
megmentőjének, jár neki a magasabb
nyugdíj. Sikerült behatolnia a polgár-
mesterhez, aki azzal tért ki a nyilván örült
ember kívánsága elől, hogy nem illetékes
döntésre ebben az ügyben. A felzúgott
ember erre revolvért rántott és egy lövést
adott le a polgármesterre, a golyó azon-
ban célt tévesztett. A merénylet a hely-
színen letartóztatták.

Milyen fizetésük volt a német császárság idejében a vezető államférfiaknak és milyenek a mostani fizetések?

A császár jövedelme és az elnök gázsija

Berlin, augusztus 7. Német reakciós kö-
rök sajtójukban napról-napra a „Volks-
begehrennel“ kapcsolatban azt írják, hogy
Brüning birodalmi kancellár évi jövedel-
me a mellékdiákkal 126 ezer márkára
(körülbelül 5 millió lejre). A progresszív
sajtó a nyilvánvaló hazugságokra
összehasonlításokkal válaszol. A lapok
megírják, milyen jövedelmei voltak a
vezető államférfiaknak a császárság idejé-
ben, ezeket pedig szembeállítják a repub-
likánus idők fizetési viszonyaival.

II. Vilmosnak, mint német császárnak
semmiféle szolgálati jövedelme nem volt,
ellenben mint porosz király 17 és fél-
millió márkát élvezett évente. Ebben az
összeben benne volt az a 7 és félmillió
márka, amit a királyi ház 1820-ban az
államnak átengedett birtokokért mint
járadékot kapott.

A köztársaság idejében Friedrich Ebert,
az első birodalmi elnök reprezentációs
költségeivel együtt évi 53.510 márká
jövedelmet húzott. Hindenburg évi fizetése
60 ezer márká, amelyet a miniszteri fi-
zetéssel együtt 28 százalékkal csökken-
teni fognak. Ehhez az összeghez azonban
Hindenburg még 120 ezer márká repre-
zentációs költséget is kap, úgy, hogy a
mostani elnök szolgálati jövedelme
163.200 márkára rug. Ehhez hozzá kell
venni, hogy a császár és király jövedelme
adómentes volt, míg birodalmi elnök fi-
zetése után rendes polgári adókat tartozik
fizetni.

A birodalmi kancellár azelőtt 36 ezer
márka fizetést és 64 ezer márká repre-
zentációs költséget húzott az államtól, együtt
tehát 100 ezer márkát. Most a birodalmi
kancellár fizetése 46.350 márká, ebből le-
vonva 28 százalék, marad 33.372 márká.

Ehhez járul 18 ezer márká a szolgálatból
folyó kiadások megtérítése címén. A biro-
dalmi kancellár évi jövedelme tehát
összesen 51.372 márká.

A birodalmi miniszterek a császárság
idejében 30 ezer márká fizetést huztak és
14 ezer márká reprezentációs költséget.
A miniszterek szolgálati jövedelme tehát
44 ezer márká volt. Ma a birodalmi minis-
ter fizetése 36 ezer márká, ehhez járul
10.80 márká reprezentációs költség. Ebből
azonban 28 százalékat levonnak, marad
26.697 márká. Ehhez 4800 márká szolgá-
lati költség járul, úgy, hogy egy mai
miniszter évi jövedelme kerekén 31.477
márka.

A kancellárnak és a miniszternek most,
éppúgy, mint régebben természetbeni lakás
jár, annyit azonban meglehet váltani, a
lakbér 2592 márká, míg 1914-ben 20 ezer
márka szálláspénzt kapott a gyarmatügyi
miniszter. Ehhez hozzá kell venni, hogy a
parlamentari kormányzati rendszerek gy-
akori változása miatt a miniszterek által-
ban arra vannak kényszerülve, hogy meg-
tartsák régi lakásukat is. A miniszterek
fizetési azonfelül, éppúgy, mint az elnök
fizetése, adónak van alávetve.

Az adó egyébként a nős és gyermektelen
miniszterek számára 7915 márkában van
megállapítva.

Körülbelül hasonló az arány a régi
porosz állam-miniszterek és a mostaniak
között. A mostani miniszterek nem lehet-
nek tagjai egyetlen haszonra alapított
vállalat igazgatóságának, vagy felügyelő-
bizottságának. Ezt az intézkedést 1931
márciusában hozták, tehát a régi jóidők-
ben még bizony nem nagyon respektálták
és a minisztereknek ezen a címen is horri-
bilis jövedelmük volt.

Augusztus 9-én

— A kínai hadsereg zsidó táborka.
Kantonból jelentik: A kantoni kormány
Morris Abraham Cohen zsidó tisztet fő-
brigadérosnak nevezte ki. Cohen Angliá-
ból származik és a világháborúban a
kanadai hadseregben szolgált. 1918-ban
jött Kínába, ahol rövid idő alatt elsajá-
tította az ország nyelvét. Cohen annak-
idején a kínai köztársaság megteremtőjé-
nek, dr. Sungeinek közvetlen körében
tartozott.

**— „A pojáca szíve“ című nagy cirkusz-
drámát fogja vetíteni az Építőmunkás-
mozgó vasárnap 3, 5 és 7 órai kezdettel.
Hétfőn és szerdán 7—9-ig. Főszerepek-
ben Henry Edward és Ewelyn Holt. Vig-
játék kísérő műsor.**

**— Bágyadt, levert, dolgozni képtelen
egyéneknek a természetes Ferenc József
keserűvíz szabadá teszi a vérkeringést
és emeli a gondolkodó- és munkaképessé-
get. Beható kórházi kísérletek folyamán
bebizonyult, hogy a Ferenc József víz
szellemi munkásoknál, neurasthénias em-
bereknél és betegeskedő asszonyoknál
rendkívül jótékony hatású gyomor- és
bél tisztító szer. A Ferenc József keserű-
víz gyógyszerárakban, drogériákban és
fűszerüzletekben kapható.**

**— Meg nem támadási szerződés készül
Bolivia és Paraguay között.** Washing-
tonból jelentik: Az amerikai kormány javas-
latot tett Boliviának és Paraguayának az-
iránt, hogy kössenek egymással kölcsönös
meg nem támadási szerződést. Az ameri-
kai kormány diplomáciai akciójához a
mexikói, cubai, columbiai és uruguayi kor-
mányok is csatlakoztak s hasonló értele-
ben intervenáltak a két konfliktusba ke-
rült ország vezetőinél.

A kolozsvári Mentő sorsjegy

**— A belga bányai munkaadók szeptem-
ber elsejére felmondották a kollektív
szerződéseket.** Brüsszelből jelentik: A
szénbányai munkaadók szeptember
elsejére felmondották a kollektív szerző-
dést. A belga bányatulajdonosok azért
jutottak erre az elhatározásra, mert tar-
tanak a német bányák felgyülemlt óriási
készleteinek versenytől s ezért bérlesz-
lítéseket szeretnének keresztülvinni, hogy
az árakkal leszállhassanak.

**Aranyeres csomók biztos gyógyszere a
Haemorsan kup és kenőcs.** Olcsón kapható
a gyógyszárakban.

**— A Salom-klub és Haggibbor tennis-
szakszövetségének vasárnapi kirándulása.**
Közöltük, hogy a Salom-klub és a Haggib-
bor tennis-szakszövetségének közös kirándulást
rendez a Burgya közelében levő Szamos
partra. Indulás vasárnap délelőtt 10 óra-
kor autóbusszal az Unió uca elején levő
Lukács gyógyszertár előtt. Jelentkezések
szombaton délig 775 telefonszám alatt,
vagy a Hermes menetjegyirodában.
(Telefón 29).

**— Hétszázötvennyolc közmunkatervet
engedélyezett az amerikai kormány.**
Párizsból jelentik: A Csitkágó Tribune je-
lenti, hogy az amerikai kormány 758 na-
gyobb közmunkatervet engedélyezett a
munkanélküliség enyhítésére összesen 450
millió dollár értékben.

**— Amerika ezidei buzatermése számok-
ban.** Newyorkból jelentik: Kanada ezidei
buzatermését 61 millió métermázsára be-
csülik, szemben az elmúlt évi 116 millió-
val. Így az exportfelesleg körülbelül 25
millió métermázsra lesz. Amerikai magán-
becslések szerint az Egyesült Államok
ősi buzatermése 743, tavaszi buzái 131
és a tengeri 2880 millió bushelre tehető.

NAPROL-NAPRA

Az ausztráliai Perth és brit-guaya-
nai Georgetown között rádiótelefon ösz-
szeköttetés létesítésére irányuló kísér-
letek folynak. Jelenleg ez a világ leg-
hosszabb rádiótelefonvonal.**

A Paramount filmgyár vegyészeti fa-
gyapottból előállítottat kézirattapirost
szabadalmaztattak, amely lapozás köz-
ben hallható zörejt nem ad. A talál-
mánynak rádióelőadások szempontjából
van jelentősége, mert a hallgaték figye-
lét nem fogja elterelni az előadásról
a gyakran megismétlődő lapozási zörejt.**

A washingtoni kongresszusi könyvtár
zeneszkosztálya ezerdolláros pályázatot
irt ki kamarazeneműre, amely hat vonós-
hangszerre szól, zongora nélkül. A nemzet-
közi pályázat határideje jövő évi szeptem-
ber 30.**

A Tromsö felé tartó Nautilusról bi-
zakodó hangu szikratávíró-jelentést ad-
tak le. A tengeralattjáró vasárnap reg-
gel fut be az északnorvégiai kikötőbe.
A lapok hangoztatják, hogy előrelátha-
tólag a Nautilus e nyáron csak a Spitz-
bergák környékén fog tartózkodni s a
tudósok itt végzik el a kutatásokat.
Egyes jelentések szerint Wilkins a jövő
évben meg fogja ismételni északsarki
újtát, de erre a célra új hajót épített
a szerzett tapasztalatok alapján.**

Moszkvai jelentés szerint a Malgin
orosz jégtörő gőzös a megindult erős
jégzajlás miatt nem fogja megkísérlni
a sarki tenger hajózási rekordjának
megdöntését. Jelentették a jégtörőről
azt is, hogy eddigi utjukon Amundsen-
nek semmi nyomát sem találják.**

III. huzása

**A Nemzetközi Léghajózási Szövetség
világrekordnak ismerte el Piccard pro-
fesszor és asszisztense, Kipfer sztratosz-
féreparepülését. A világrekordistába vezetés
a professzor akarata ellenére történt.**

Moszkvai jelentés szerint, Csicsov-
szki középoroszországi város környékén
rendkívül erejű vihar évszázadok óta
példátlan pusztítást végzett. A romok
alól edig 78 holttestet emeltek ki.**

Alfonz spanyol exkirály a Shetland
szigetcsoporthoz tartozó Lerwick-szige-
tet meglátogatta. E szigeten találko-
zott 1863-ban Haakon norvég király
III. Sándor skót királlyal. Azóta nem
is járt ott több fejedelmi vendég.**

Róma és Berlin között pénteken meg-
indul a képtávíró-forgalom. A távirat
négyzetcentiméterének egységdíja 17
pfennig, a díjminimum 17 márká.**

Moszkvából jelentik, hogy ősszel 4
új orosz egyetem nyílik meg szovjet-
területen és pedig Vladivosztkban,
Nizsnijnovgorodban, Permben és Ir-
kutzbán.**

**— Őszeesküvést lepleztek le egy
portugál gyarmaton.** Londonból jelentik:
Angola portugál gyarmaton a hatóságok
őszeesküvést lepleztek le. Kitervelői le-
épített állami tisztviselők voltak. A ház-
kutatásoknál számos bombát és lőfegyvert
találtak az őszeesküvőkönél. Eddig 27 le-
tartóztatás történt.

Szinkör Mozgó

folytatja az Ufa világhírű nyári premiér-slágerelnek bemutatását

Szombaton, vasárnap és hétfőn grandiózus műsor

A szőke csalogány

- I. Legújabb Fox hirodó szenzációs
ujdonságokkal.
- II. Micki Maus fél a holdfénytől, ki-
sérteties vidám játék 1 felvonásban.
- III. Micki Maus kalandja a cethallal,
hátborzongató tengeri kaland 1 felvo-
násban.
- IV. Az UFA legújabb slágere.

Szinkör Mozgó

Nagy nyári vigoperett 8 felvonásban
a főszerepekben Elste Elster, a Rein-
hardt színház új primadonnája, Arthur
Hell, a Metropol színház tenoristája
és Herry Halm. Előadások kezdete
délután 3 órakor.

Helyárak 10 és 20 lej

